

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
Człowiek – najlepsza inwestycja

Temat: Wirtualna sieć – realne zagrożenie. Jak być bezpiecznym w Internecie?

Czas trwania: 90 minut

Cele zajęć:

Uczeń/uczennica:

- własnymi słowami definiuje pojęcia: Internet, wirtualny świat
- zdobywa wiedzę na temat komunikowania się przez Internet
- zabiera głos w rozmowie dotyczącej wirtualnych niebezpieczeństw
- ma okazję do refleksji na temat realnych konsekwencji wirtualnych działań
- zdobywa wiedzę z zakresu bezpiecznego funkcjonowania w sieci
- w symboliczny sposób przedstawia swój nastrój

Formy organizacyjne: zbiorowa, zindywidualizowana, grupowa

Materiały: kredki, flamastry, karta pracy, aplikacja multimedialna, bębenek, kartoniki z napisami: RADOŚĆ, SMUTEK, ZŁOŚĆ, SZCZĘŚCIE; czytanka „Wirtualny kłopot”

Aranżacja przestrzeni: tradycyjna klasa szkolna

Uwaga: w Kartach pracy, oprócz zadań obowiązkowych, przeznaczonych do wykonania w czasie zajęć, uwzględniono również zadania dla chętnych o różnym poziomie trudności. Można je potraktować jako pracę domową lub zadanie dodatkowe.

Przebieg zajęć:

1. Powitanie i wprowadzenie do tematu zajęć (5')
Nauczyciel/nauczycielka informuje uczniów/uczennice, że tematem zajęć będzie Internet, zwany również wirtualną siecią, wirtualnym światem. Zadaje pytania: co to jest Internet? Czy uczniowie/uczennice korzystają z Internetu? Do czego go wykorzystują? Czy mają Internet w domu? Ile czasu codziennie spędzają przed komputerem?
2. Internet – doskonałe narzędzie komunikacji (20')
Ludzie od zarania dziejów komunikują się ze sobą. Idealnie, kiedy mogą porozmawiać twarzą w twarz, będąc blisko siebie. Jednak nie zawsze jest to możliwe. Często dzieli ludzi duża odległość, nie zawsze są możliwe częste odwiedziny. Dlatego też od dawna szukają sposobów na to, jak się porozumiewać na odległość. W indiańskich plemionach porozumiewano się za pomocą dźwięku – w jednej wiosce ktoś wybijał (na przykład na bębnach) określone dźwięki, które coś symbolizowały (np. zaproszenie albo jakieś ważne dla plemienia wydarzenie). Aby taki system komunikacji był skuteczny – nadawcy i odbiorcy nie mogła dzielić zbyt duża odległość. Przez setki lat ludzie pisali do siebie listy – kiedy ludzie wysyłali sobie pilne informacje, mogły dotrzeć do adresata z opóźnieniem. Następnie wynaleziono telefon, aby w szybki i bezpośredni sposób kontaktować się z innymi osobami, mieszkającymi nawet

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Człowiek – najlepsza inwestycja

tysiące kilometrów od siebie. Dzisiaj możemy przesyłać informacje i wiadomości „od ręki”, na największe nawet odległości, za pośrednictwem Internetu. Wiadomość dociera do adresata niemal natychmiast, nie musimy kupować znaczka, jak w przypadku wysyłania listu. Jest to ogromny postęp cywilizacyjny – każdy człowiek ma we własnym domu cały świat na wyciągnięcie ręki.

Większość ludzi wykorzystuje wirtualną sieć do dobrych celów, zdarzają się jednak i tacy, którzy swoimi zachowaniami celowo chcą wyrządzić innym krzywdę. Choć działają wirtualnie, skutki ich zachowań są niebezpieczne w rzeczywistości. I właśnie ze względu na to trzeba pamiętać o przestrzeganiu kilku zasad, które pomogą nam się ustrzec przed czyhającymi w sieci niebezpieczeństwami.

Nauczyciel/nauczycielka prezentuje uczniom/uczennicom, jak wygląda strona poczty internetowej na wybranym przykładzie. Razem z uczniami/uczennicami redagują krótkiego maila, którego mogą wysłać np.: do sekretariatu Szkoły. Nauczyciel/nauczycielka zwraca uwagę na konieczność użycia form grzecznościowych, podkreśla, że przy pisaniu listu wirtualnego obowiązują te same zasady, co przy liście tradycyjnym (przed zajęciami nauczyciel/nauczycielka powinien/powinna umówić się z panią/panem sekretarką /sekretarzem, aby odpisała/odpisał dzieciom na maila).

Dzieci porównują zalety i wady poczty elektronicznej i tradycyjnej.

Można porównać czas dotarcia przesyłek: list tradycyjny krajowy kilka dni, zagraniczny – ok. tygodnia; mail – dociera w czasie rzeczywistym. List elektroniczny może nie dotrzeć do adresata, może się zagubić, trafić do folderu spam, itp.

3. Jak tam-tamy - zabawa ruchowa (10')

Uczniowie/uczennice próbują – wzorem dawnych cywilizacji - przekazać innym za pomocą dźwięku bębna emocje, uczucia, stany, np.: RADOŚĆ, SMUTEK, ZŁOŚĆ, SZCZĘŚCIE. Grupa odgaduje. Powtarzamy kilkakrotnie.

4. Zapoznanie z zasadami bezpiecznego korzystania z Internetu w oparciu o materiały zawarte na stronie <http://www.sieciaki.pl/> lub <http://dziekowsieci.fdn.pl/> (10')

5. Jak dbać o swoje bezpieczeństwo w Internecie (15')

Ćwiczenia z wykorzystaniem Kart pracy. Wykorzystując zamieszczone w Kartach przykłady, nauczyciel/nauczycielka wyjaśnia dzieciom istotę wirtualnych niebezpieczeństw (wyłudzenie danych, wyłudzenie fotografii, groźby, wyśmiewanie, otrzymywanie maili od nieznanymi, prośba o spotkanie). Wspólnie zastanawiają się, jak można takiej sytuacji zaradzić. Dzieci samodzielnie redagują odpowiedzi na zawarte w ćwiczeniach maile i SMS-y.

6. Kto mi pomoże? (15')

Na podstawie czytanki „Wirtualny kłopot” nauczyciel/nauczycielka zapoznaje uczniów/uczennice z zasadami postępowania w sytuacji zagrożenia w Internecie (zgłoszenie problemu rodzicom, opiekunom lub nauczycielom/nauczycielkom, zgłoszenie do administratora, telefon zaufania, itp.). Nauczyciel/nauczycielka zapoznaje dzieci z aplikacją

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Człowiek – najlepsza inwestycja

multimedialną. Rozmawiają na temat, ich zdaniem, najskuteczniejszych sposobów radzenia sobie z trudnościami w Internecie.

7. W jakim jestem dziś nastroju? (5')

Nauczyciel/nauczycielka zwraca uwagę uczniów/uczennic na fakt, że z pewnością zetknęli się w Internecie lub w innych miejscach z emotikonami. Są to rysunki przedstawiające w symboliczny sposób nastroje, emocje i uczucia: radość, smutek, złość, gniew, zaskoczenie, szczęście i wiele, wiele innych. Ludzie wysyłają je, żeby powiedzieć komuś, jak się czują. Prosi uczniów/uczennice, aby przyjrzeni się propozycjom „minek” zamieszczonych w Karcie pracy, a następnie pokolorowali tę, która odpowiada ich obecnemu nastrojowi. Po skończonej pracy – prezentacja na forum klasy (uczniowie/uczennice mogą nawzajem odgadywać swoje nastroje).

8. Podsumowanie zajęć (5')

9. Praca domowa (zadanie zróżnicowane ze względu na stopień trudności) (5')

Spam, mail, login – internetowy słownik

Nauczyciel/nauczycielka wyjaśnia uczniom/uczennicom, że ponieważ Internet jest siecią międzynarodową, często na całym świecie używa się tych samych anglojęzycznych określeń. Następnie odczytuje zawarte w ćwiczeniu „Internetowy słownik” słowa: SPAM, MAIL, LOGIN, POST i prosi uczniów/uczennice, aby w ramach pracy domowej poszukali/poszukały definicji tych obco brzmiących, a często używanych pojęć.